Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Asiantuntijalausunto

HE 237/2020 vp

1.2.2021

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 237/2020 vp

HE 237/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta sekä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta; sisäministeriön asiantuntijalausunto

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa HE 237/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta sekä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Lakimuutosten arviointia sisäministeriön näkökulmasta

Pyrkimys edistää sähköisen tunnistamisen markkinoiden kehittymistä ja kilpailuedellytyksiä on sisäministeriön mielestä kannatettavaa.

Hallituksen esityksellä ei ole suoria vaikutuksia sisäministeriöön tai sen hallinnonalaan eikä esityksellä voida katsoa olevan suoranaisia ja välittömiä vaikutuksia myöskään käynnissä oleviin sähköisen tunnistamisen kehityshankkeisiin. Esityksen mukaisella ketjuttamisen enimmäishintasääntelyllä ei ole myöskään vaikutuksia poliisin tekemään ensitunnistukseen.

Enimmäishintasääntelyn jatkaminen kahdella vuodella on viranomaisten kannalta mm. kustannusten ennakoitavuuden takia hyvin perusteltua ja sen voidaan katsoa myös edistävän sähköistä tunnistusta edellyttävien palveluiden tarjontaa. Ilman hintasääntelyä tapahtuva markkinaehtoinen hinnoittelu haittaisi palveluiden yleistymistä. Julkishallinnon tuottamien yhteiskunnan peruspalveluiden ja niiden turvallisuuden kannalta on olennaista, että sähköinen tunnistaminen mahdollista riittävän edullisesti ja kustannustasoltaan ennakoitavasti. Nykytilanne ei varsinkaan pidemmän aikajänteen ennustettavuuden osalta ole tyydyttävä.

Sisäministeriön mielestä on perusteltua ja kannatettavaa lisätä liikenne- ja viestintäministeriön tiedonsaantioikeuksia hallituksen esityksen mukaisesti.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

Sisäministeriön mielestä on erityisen kannatettavaa, että vahvan sähköisen tunnistamisen saatavuudesta huolehditaan.

Vahvan sähköisen tunnistamisen edellytysten parantaminen ja käytön lisääminen on yksi tehokas ja keskeinen keino ehkäistä muun muassa identiteettivarkauksia ja niiden vaikutuksia. Nykytilanne ei vahvan tunnistuksen käytön suhteen ole vielä tyydyttävä ja tavoitteeksi olisi asetettava, että vahvaa tunnistusta käytettäisiin kaikissa asiointitapahtumissa joissa käsitellään henkilötietoja tai tehdään sitoumuksia. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää luonnollisesti riittävän edullisen ja ennakoitavan kustannustason lisäksi myös helppokäyttöisiä tunnistusvälineitä kaikille palveluiden käyttäjille.

Asiaan liittyvänä tekijänä haluamme nostaa esille, että voimassa olevan lainsäädännön mukaan vahvan sähköisen tunnistusvälineen hakijan tunnistaminen on mahdollista tehdä myös sähköisesti, olemassa olevaa vahvaa tunnistusvälinettä käyttäen. Tämä mahdollisuus on sinänsä erittäin kannatettava. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että vahvan sähköisen tunnistusvälineen pystyy näin uusimaan verkossa rajoittamattoman monta kertaa. Tällaisessa mahdollisuudessa on tunnistettava riski, jossa jostain syystä joskus väärän sähköisen henkilöllisyyden itselleen saanut henkilö pystyy näin uusimaan tunnistusvälineensä sähköisesti aina uudestaan ja jatkamaan toimintaansa väärällä henkilöllisyydellä. Sisäministeriö haluaakin tuoda esiin sen, miten passilaissa on vastaava asia huomioitu. Passilakiin tehtiin muutos, joka mahdollistaa kokonaan sähköisen myöntöprosessin. Henkilökohtainen tunnistus kuitenkin vaaditaan, jos edellisestä henkilökohtaisesta tunnistuksesta on kulunut yli kuusi vuotta. Sisäministeriö näkeekin tarkoituksenmukaisena, että 17 §:n sähköiseen tunnistamiseen liittyvää momenttia tarkasteltaisiin tältä osin tulevaisuudessa.

Erityisasiantuntija Mikko Levämäki

Jakelu Liikenne- ja viestintävaliokunta

Tiedoksi Sisäministeri Maria Ohisalo
Ministerin erityisavustajat
Kansliapäällikkö Kirsi Pimiä
SM:n osastot ja erilliset yksiköt